

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

2. S. DOMINI 1071110
ALEXANDRO VII
JANUARIUS

VIA COMPENDII AD DEUM,
PER MOTUS ANAGOGICOS, ET ORATIONES
JACULATORIAS.

LIBER ISAGOGICUS AD MYSTICAM THEOLOGIAM.

AUCTORE

D. JOANNE BONA,

ROMANÆ ECCLESIE TIT. S. BERNARDI AD THERMAS PRESEYTERO,
CARDINALI ORDINIS CISTERCIENSIS.

S. S. DOMINO NOSTRO
ALEXANDRO VII.

SUMMO PONTIFICI
JOANNES BONA F.

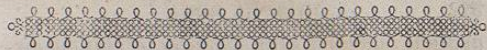
Exiguum hoc munus, Beatissime Pater, pedibus tuis advolvere demississima veneratione ausus sum, post diurnam fluctuantis animi trepidationem. Ut enim me alliebat sanctitatis tuæ dudum nota benignitas; ita multum deterruit augustissimæ dignitatis, qua proxime ad Deum accedis, veneranda Majestas. Vicit tandem incertum quid concilii caperem incomparabilis clementia tua: nam me prorsus immerentem et nihil tale cogitantem e celsissimi throni fastigio respicere ad conspectum tuum evocare et honoribus augere dignatus es; ut jam ambigere nefas sit, quin ea humanitate, qua me excipere voluisti et hunc minimum ingenii mei sæctum prosequaris. Accedit argumenti sanctitas, ob quam futurum confido, ne tibi prorsus displiceat hæc qualiscunque lucubratio. Viam enim describo quam tu feliciter cucurristi, quam e specula Apostolici culminis toti orbi christiano demonstras, quam te auspice arripient omnes qui Divinitatis illapsu digni fuerint. Et quia Isagogen hic trado ad mysticam Theologiam, felicitatis meæ erit, si tuo præsidio munita in lucem prodeat. Paucis siquidem nota mysteria à profanorum criminatio-nibus tuâ auctoritate tueberis: eisque fidem, quam imperiti abuegant, tuâ experientiâ conciliabis. Deus Optimus Maximus diu te servet incolumem, Sanctissime Pater: et Pontificium tuum omni honore et virtute locupletet.

PRÆFATIO AD LECTOREM.

Multum luctatus sum, Christiane Lector, mecum cogitans, et animo volvens, quidnam potissimum in hoc vestibulo tecum colloquerer. Diu tamen cogitanti nihil occurrit, nisi ut plurimam tibi salutem ex imis sensibus optem; quæ utinam per hunc librum vera et æterna tibi contingat. In hoc voto sistere satius est, quam te proluxâ præfatione gravare? quidquid enim addidero, quid erit? An favores tuos et laudes captem? Parce, ista non ambio. An tuam saltem benevolentiam exquisitis verborum flosculis conciliem? Hoc non fit verbis, sed mutuis officiis, et beneficiis. An de usu et praxi hujus opuseculi documenta præscribam? Congererem inutiliter, quæ infra suis locis utilius leges. An materiæ utilitatem, et præstantiam extollam? Jam ex titulo et prospectu intellexisti, nihil melius fore, quam citò ad Deum pervenire. An formam, stylum, et dicendi characterem, quod plerique solent, excusem? Neglexi hæc lenocinia, Manilii versum sequutus, *Ornari res ipsa vetat, contenta doceri*. An studium meum prædicem, et laborem, qui multus fuit? Pietati scripsi, non pompæ. An te de scopo instituti operis præmoneam? Frustrâ, quia in limine primi capituli descriptus est. An adversus maledicos et obtrectatores tuum implorem patrocinium? Non est necesse, nam sperno, et fugio hoc genus hominum; quod si non effugio, causa Dei hic agitur, ipse tuebitur, et judicabit. An pro

terminis, et phrasibus mysticis præmittam Apologeticon? Nec quidquam, à vocibus enim obscuris abstinui, vel si quas, materiâ exigente, intermiscui, non mea, sed rerum hæc culpa est, quæ non aliter tractari possunt. An objectiones præoccupem, quibus convelli studium meum potest et audacia reprehendi? Non admittunt hæc paginæ talem lectorem, qui velit contentionibus deservire, et clarescere inimicitis. Tum ultrò ipse fateor, me rem sublimem, non meâ, sed alienâ experientiâ edoctum scripsisse; sicut scriptum est (1): *Credidi propter quod locutus sum*. Ad do solatium meum esse de perfectione disserere, instar languentium, qui, cum vacent à sanitate, de bonis ejus tacere non norunt. Denique generosa res est in altum conari. Quæ causa igitur mihi est, ut te sine fructu hic morer? Nulla nisi ut Deum ames, et ad eum prope- res, ejusque gratiam mihi concilies, ne in semita immo- bilis hæream, dum aliis ad metam festinantibus viam os- tendo. Vale.

(1) Psal. cxv, 10.

VIA COMPENDII AD DEUM, PER MOTUS ANAGOGICOS, ET ORATIONES JACULATORIAS.

LIBER ISAGOGICUS AD MYSTICAM THEOLOGIAM.

CAPUT I.

SCOPUS, ET USUS LIBRI. PRO SCRIPTIIONE, ET FINE AD DEUM ORATIO. DUPLEX VIA, QUA ITUR AD DEUM. UTRIUSQUE DISCRIMINA.

1. Vitæ sanctioris viam nosse volentibus brevi compendio indicare propositum mihi est, non meis, sed veterum Patrum monitis, ac documentis. Usus erit hujus libelli, uti spero, non inutilis, nec injucundus. Nam cum plerisque longum iter ad Deum, plenumque sentibus videatur; haurient fortasse animo non modicam voluptatem, cum viam sibi facillimam, sed vulgò ignotam, proponi animadvertent, à qua labor absit, et longitudo. Nec erit hæc via scandalum mihi docenti, et non facienti: nam, ut quidam vir sapiens (1) scribit, *Docens aliquis plus disci, et dicens, sæpè unà audit cum iis, qui ipsum*

(1) Clem. Alexand. i. strom.

audiunt : unus est enim magister, et ejus qui discit, et ejus qui audit, qui et mentem irrigat, et rationem. Dirigens ergo pedes aliorum in viam pacis, et ipse incipiam ab omni via mala prohibere pedes meos : et cum perfecero gressus audientium me in semitis Dei ; sequar ego, et exultabo sicut gigas ad currendam viam, quæ me ad verticem montis, ad tertium cœlum, ad caliginem, in quâ Deus habitat, recto itinere vel pertrahat, vel perducatur.

2. Sed quia socordiâ depressus, et mundi hujus simulacra circumferens assurgere ad eum, qui posuit tenebras latibulum suum, sine ipso non possum : orationem præmittere par est, ut scientiarum Dominus ductorque viæ ad supernaturalem illapsus, lumenque arcanum cor meum aperire, et mentem elevare dignetur.

Tu Domine, qui corda nosti omnium, dirige me (1) ad mysticorum oraculorum lucidissimum, indemonstrabile, et summum fastigium : ubi simplicia et immutabilia Theologiæ mysteria aperiuntur in caligine splendidissima silentii arcana docentis, quæ in summè tenebrosâ obscuritate clarissimè superelucet, et pulcherrimis splendoribus mentes oculis captas superadimplet. Hic enim est scopus, hæc meta votorum meorum ad te pervenire principium, et finem meum, et optatissimum centrum animæ meæ.

3. Duplex autem est via, per quam ititur ad Deum, ut summi viri (2) asseverant. Unam vocant scho-

(1) Ex Dionysio Areopag. c. 1. myst. Theol. — (2) Harph. l. 1. i. pag. 2. c. 1. p. 48. et l. 2. p. 3. c. 30. et p. 5. collat. 1. mystic. Theol. Victor. Gelenius in Summ. practicâ mystic. Theolog. part. 1. decis. 1. art. 3.

lasticam, et communem : alteram mysticam, et secretam. Utraque est donum cœleste desorsum descendens à patre luminum, sed multiplex inter utramque intercedit discrimen. Illa humanum studium, et inquisitionem requirit, paucisque convenit altiori præditi litteraturâ : hæc ubique semper, et ab omnibus haberi potest. Illa speculativa, hæc practica : illa propriè in intellectu, hæc in voluntate sita est. Illa exposita illusionibus, superbæ, et curiositati, habet unde timeat : hæc tutò ac simpliciter ambulat, nihil quærens præter Deum. Illa naturaliter cum phantasia et discursu operatur : hæc supernaturaliter cum purâ et simplici intelligentiâ. Illa à scientiâ acquisita, hæc à donis infusus Spiritus sancti procedit. Illa angusta est limites non excedens humanæ speculationis : hæc cor dilatata ad infinita, et omnem modum naturalis cognitionis transcendit. Illa longa, laboriosa, et difficilis : hæc brevis, expedita, et facillima est. Illa ab infimis incipiens, à pravorum scilicet habituum extirpatione, et tumultuantium affectionum moderatione, per studium virtutum, et vitæ activæ officia ad apicem perfectionis ascendit : hæc admirabili circulo ab amore incipiens ad amorem progreditur, et desinit in amore per motus anagogicos, et flammigeras aspirationes. *Est enim amor*, ut Plato (1) etiam cognovit, *circulus à bono in bonum perpetuò revolutus*. Illam alibi (2), Deo duce, edocui : hanc breviter hic tradere animus est. Sed iterum ad Deum preces mitto, ut mentem, et manum dirigat, et cor amore inflam-

(1) Plato in Convivio, ubi doctè et fusè de Amore. — (2) In meâ ad Cœlum Manuductione.

met; occulta enim ipsius melius amando, quam ratiocinando intelliguntur, et explicantur (1).

Spiritus superum decus
Sancta sidereae domus

Aura labere celitus,
Aura sacra, ter optimi
Dia flaminis aura.

Spiritus radianis veni,
Terror agminis inferri,
Efficax hominum salus,
Aura sacra, ter optimi
Dia flaminis aura.

Alma lux sapientiae,
Dulcis hospita mentium,
Cordis ardor amabilis,
Ima pectoris occupa,
Igne pectus adure.

Fausta nuntia gaudii,
Flamma pronuba gratiae,
Sancta lux animi veni,
Aura sacra, ter optimi
Dia flaminis aura.

CAPUT II.

VIAM MYSTICAM DUPLICEM ESSE, ACTIVAM ET PASSIVAM.
QUID UTRAQUESIT. CUPIENTI AD APICEM MYSTICÆ THEOLOGIE
PERVENIRE OMNIA RELINQUENDA.

. Omissâ igitur viâ Scholasticâ de sola mystica agendum est. Hæc, ut docet Dionysius Carthusianus (2) doctor extaticus, duplex est, activa et passiva. Colligitur hæc divisio ex Magno Dionysio

(1) Ex hymno elegantissimo Urbani VIII ad Spiritum Sanctum. — (2) Dion. Carth. l. de fonte lucis art. 14.

Areopagitâ (1) qui ad Timotheum sic scribit: *Tu vero, care Timothee, in mysticis contemplationibus, intenta exercitatione, et sensus relinque, et intellectuales operationes, et sensibilia, et intelligibilia, omnia, et ea quæ sunt, et quæ non sunt universa, ut ad unionem ejus, qui supra essentiam et scientiam est, quantum fas est, indemonstrabiliter assurgas; siquidem per liberam et absolutam, et puram tui ipsius à rebus omnibus avocationem, ad supernaturalem illum caliginis divinæ radium detractis omnibus, et à cunctis expeditis eveheris.* Et alibi ita loquitur (2): *Est item divinissima Dei notitia, quæ per nescientiam accipitur, secundum illam, quæ supra intellectum est, unionem, quando mens à rebus omnibus recedens, ac demum semetipsum deserens, desuper fulgentibus radiis unitur, quibus in illo inscrutabili sapientiæ profundo collustratur.* Quibus verbis utramque viam attingit, activam, quæ in nostra sita est voluntate, non tamen sine divini auxilii infuso lumine, dum monet Timotheum, ut se disponat ad unionem per omnimodam abstractionem à rebus omnibus, sensus relinquendo, quia non percipiunt quæ sunt spiritus Dei, et omnia objecta sensibilia ac intelligibilia, principia scilicet scientiarum et ratiocinationum; et ea quæ sunt, essentias videlicet rerum immutabiles: et ea quæ non sunt, res nimirum temporales, quæ propter continuam mutationem meritò dicuntur non esse. Sic autem expedito ab omnibus impedimentis futurum pollicetur,

(1) Dion. Areop. mystic. Theol. c. 1. — (2) Idem de divin. nom. c. 7.

ut ad supernaturalem divinæ caliginis radium anagogicè sublimetur, et à Deo trahatur : quia tunc anima divinitus rapitur, et absorbetur, quæ est via passiva, supponens præviam viæ activæ dispositionem.

2. D. Bernardus hanc duplicem viam tendendi ad divinam unionem his verbis (1) exponit. *Quidam trahuntur, qui dicere possunt: Trahe me post te. Nonnulli ducuntur, qui dicunt: Introduxit me Rex in cellam vinariam. Alii rapiuntur, sicut Apostolus raptus est ad tertium cælum. Et primi quidem felices, qui in patientia sua possident animas suas. Secundi feliciores, qui ex voluntate sua consistunt Domino. Tertii felicissimi, qui in profundissimâ Dei misericordiâ, quasi sepultâ arbitrii libertate, in divitiis gloriæ, in spiritu ardoris rapiuntur, qui spreto ac suppresso adminiculo rerum ac sensuum, non ascensoriis gradibus, sed inopinatis instantaneisque excessibus feruntur in Patrem.* Hæc Doctor mellifluus, qui duos priores dispositioni activæ deputat, tertios passivæ. *Deus itaque sublimis, verba sunt Excellentissimi magistri Dionysii Carthusiani (2): Cùm viderit mentem hominis spiritualis Zelo justitiæ penetratam, charitate flammigeram, puritate ac omni virtute fultam, ad divina fortiter aspirantem, mox dignantissimè, exuberantissimè, amorosè, ac frequentissimè ei occurrit, succurrit, cooperatur, seque ei communicat, manifestat, infundit, eam ad se elevat, intra se rapit, deosculatur, amplectitur, atque se ei intuendum, gustandum, fru-*

(1) Ber. ser. 2. de Ascens. — (2) Carthus. de fonte lucis a. 16.

dum offert, ac exhibet, habetque complacentiam magnam in eâ, et tanquam amicam ac sponsam apprehendit, fœcundat, et sibi adstringit.

3. Tunc verò animæ nostræ suprema portio ad Dei receptionem parata erit, ut in speculo æternæ salutis summus rerum divinarum contemplator Rusbrochius (1) admonet, cùm fuerit prorsus nuda, et formis, seu imaginibus vacua, in suum semper principium intuens. Sed quia ad hoc, teste D. Bonaventura (2), nihil potest natura, modicum potest industria, parum dandum est inquisitioni, multum unctioni; parum verbo et scripto, totum Dei dono. Moriamur ergò, et ingrediamur caliginem, imponamus silentium sollicitudinibus, concupiscentiis, et phantasmatibus: transeamus cum Christo crucifixo ex hoc mundo ad Patrem, ut eo viso dicamus cum Philippo (3): *Sufficit nobis. Hæc est vera vita*, ita Plotinus (4) *fuga solius ad solum*. Sed melius de nostris præpono. *Relinque hominem, Angelum, cælum*, inquit Taulerus (5), *et ipsum essentiale bonum, ipsam essentialem veritatem cape nudè in se ipsâ; nam quidquid apposueris, hoc ipsum tegit et excludit unitatem*. Platonici, quos phrasibus et verbis Dionysii Areopagitæ sæpissimè, uti S. Maximus (6) affirmat, nihil frequentius docent, quàm nos debere omnia relinquere, ut ad Deum ascendamus. Hinc Plato in Phædone Philosophiam esse docet animi à corpore avulsionem, à corporeis scilicet af-

(1) Jo. Rusbroc. in speculo æternæ sal. c. 8. — (2) Bonavent. Itinerar. mentis c. ult. — (3) Joan., xiv, 8. — (4) Plot. infin. lib. ult. ennead. ult. — (5) Joan. Tauler. serm. 3. pasch. — (6) Max. in prologo in-opera Dionysii.

fectionibus separationem. Eandem veritatem cognoverunt Pythagorici, quorum unus, cujus magisterio se subdiderat Justinus Martyr (1) sic ipsum hortabatur: *An putas te percepturum quicquid ad felicitatem pertinens, nisi prius animam à rebus sensibilibus ad intelligibiles tractam reddas aptam virtuti, ipsiusque summi boni contemplationi.*

4. Hæc est vera sapientia à fonte omnium bonorum beatissima emanatione procedens, ac mentibus Sanctorum divinitus illapsa; qua perfusa anima, non Dei dona, sed ipsum largitorem scintillantibus affectionibus, insatiabilibus votis, unitivis aspirationibus desiderat; et ad eum suspirat, donec obtineat. Huc suspirabat Propheta (2), cum dicebat: *Quis dabit mihi pennas sicut columbæ, et volabo, et requiescam?* Quod si quæras, ubi vera sit requies, subjungit: *Ecce elongavi fugiens, mansi in solitudine.* Verbum namque sempiternum non nisi in solitudine profertur, in eâ inquam solitudine, ubi homo et à seipso, et ab omni multiplicitate relictus desertus et exul effectus est. Propria sanctorum est hæc solitudo, quorum hæc sunt verba apud Tertullianum (2): *Ego nihil foro, nihil campo, nihil curiæ debeo: nihil officio advigilo, nulla nostra præoccupo, nulla prætoria observo, cancellos non adoro, subsellia non contundo, jura non conturbo, causas non elatro, non judico, non milito, non regno. Secessi de populo: imò unicum negotium mihi est, nec aliud nunc curo, quàm ne curem. Erat olim ista sententia: Nemo alii nascitur,*

(1) Inst. Martyr. init. Colloq. cum Triphon. — (2) Psal. lrv, 7. — (3) Tert. de Pallio.

moriturus sibi. Certè ad Epicuros et Zenones ventum est: sapientes vocas totum quietis magisterium, qui eam summæ atque unicæ voluptatis nomine conservavere.

CAPUT III.

MYSTICA THEOLOGIA QUID SIT? QUOMODO DIFFERAT AB ALIIS SCIENTIIS? AN COGNITA FUERIT ANTIQVIS PLATONICIS? EJUS PRINCIPIUM ET SCOPUS.

1. Hæc viâ quietis, secessus, et abstractionis pervenitur ad mysticam Theologiam; ad illam videlicet indoctam sapientiam omni sapientiâ humanâ superiorem, quâ mens Deum suum sine discursibus agnoscit, et quasi contrectat, et sine ratiocinationibus gustat. Est autem mystica Theologia secretissima mentis cum Deo locutio (1). Est animi extensio in Deum per amoris desiderium (2). Est motio anagogica in Deum per purum et fervidum anorem (3). Est cœlestis quædam Dei nolitia per unionem voluntatis Deo adhærentis elicita, vel lumine cœlitus immisso producta (4). Est sapientia experimentalis, Dei affectiva divinitus infusa, quæ mentem ab omni inordinatione puram per actus supernaturales, Fidei, Spei et Charitatis, cum Deo intimè conjungit (5). Alias alii definitiones tradunt, quæ cum prædictis coincidunt. Res enim abstrusa et difficilis, ac prorsus

(1) Dion. Carth. super Dionys. mystic. Theol. — (2) Jo. Gerson de myst. Theol. specul. consid. 28. — (3) Idem Gers. ibid. — (4) Jo. à Jesu Maria myst. Theol. c. 1. — (5) Balt. Corder. Isag. ad mystic. Theolog. Dion. Areop. c. 2.

divina certis finibus circumscribi nequit, et Dialecticorum regulis concludi.

2. Liquet ex his, Theologiam mysticam non esse propriè scientiam, pro ut scientia est habitus acquisitus: sed si accipiatur pro actu? nihil aliud est, quàm ipsa mentis in Deum defixio, admiratio majestatis, suspensio animi in lumen immensum, ac æternale, ferventissima, quietissima, ac transformativa inspectio Deitatis; si verò sumatur pro habitu, realiter idem est, ac præstantissimum donum Spiritus Sancti quod sapientia nuncupatur, secundum altissimum ejus gradum (1).

3. Differt à Theologiâ scholasticâ et symbolicâ, quia scholastica è caliginosis fidei orthodoxæ principii sua deducit asserta: symbolica figuratas de Deo locutiones explanat: hæc puris quibusdam et tranquillis obtutibus sine rationis satagentis excursibus divinæ sapientiæ arcana dignoscit. Per scholasticam discit homo rectè uti intelligibilibus, per symbolicam sensibilibus, per hanc rapitur ad supernaturales excessus. Scientiæ humanæ in valle phantasiæ discuntur, hæc in apicè mentis. Illæ multis egent discursibus, et erroribus subjectæ sunt: hæc unico et simplici verbo docetur et discitur, et est merè supernaturalis, tam in substantiâ, quàm modo procedendi.

4. Multa quidem de Platonicis legimus, quæ primo aspectu persuadere videntur, eos mysticæ Theologiæ non omninò expertes fuisse: Eunapius enim in vitâ Jamblichi scribit, eum aliquando decem cubitis à terrâ elevatum fuisse: et Porphyrius in vitâ

(1) Dion. Cartus. sup. mystic. Theolog. Dion. q. 3. art. 5.

Plotini mira de ipsius contemplatione scribit: Proclus quoque in libris de Theologia Platonis, et ipse Plotinus passim multa tradunt de mentis excessu, et de abstractione à rebus sensibilibus sapientiæ nostræ placitis haud dissentanea. Auctor item divinæ sapientiæ secundum Ægyptios sic de seipso loquitur (1): *Ego sæpiùs animo contemplans relicto corpore visus sum perfrui summo bono cum voluptate incredibili*. Sed, ut Taulerus observat (2), quidquid isti fecerint vel dixerint, nunquam terminos naturæ transcendunt. Magna enim et subtilissima ingenia ita phantasmata extenuare potuerunt, ut species intelligibiles, quæ indè abstraherentur, vix cum aliquâ tenui umbrâ sensibilitatis sua objecta repræsentarent. Quod si acato ipsorum intellectui in rerum sublimium contemplatione occupato phantasmata se ingerebant, ipse intellectus se altius elevabat, et phantasmatum nubes, ut ita dicam, infrà se despiciebat. Hoc autem quomodo fiat, res admodum obscura est. Fromundus Liberatus (3) qui de hac re acutè, ut solet, disputat in suâ philosophiâ christianâ, fieri hoc autumat beneficio cujusdam lucis interioris, de quâ Valerianus Magnus Fromundo non visus doctè, sed obscurè disserit duplici libello de luce mentium. Verùm de hac quid sentiendum sit, alibi nos fusiùs Deo favente. Nam de Platonicis posterioris ævi certissimum est, quod Augustinus scribit (4), eos rerum magicarum cu-

(1) Auct. div. sap. secund. Ægyptios l. 1. c. 4. — (2) Tauler. ser. 2. de S. Joanne Baptista. — (3) Fromund. philos. Christ. de anima l. 3. c. 4. art. 6. 7. et seqq. — (4) Aug. ep. 56. et Confess. l. 10. c. 42.

riositate depravatos fuisse. Antiquiores autem spiritu superbic inflati, cum cognovissent Deum, non sicut Deum glorificaverunt, sed evanuerunt in cogitationibus suis, frigidi speculatores facti, sine fide et charitate.

5. Porrò mysticæ Theologiæ principium est ipsa essentia bonitatis, rerumque omnium causa superessentialis Trinitatis, à quâ per bonitatis redundantiâ in nos effluxit, cum inæquali tamen participatione ob diversam hominum aptitudinem, et multorum repugnantiam, cum divinis illustrationibus. Dicimus itaque cum sanctissimo Dionysio (1): *Dei principalem beatitudinem, naturam Divinitatis, principium Deificationis ex quo Deificandi deificantur, mysticam Theologiam in salutem et deificationem hominum concessisse, modo scilicet magis immateriato, et spiritaliori, non extrinsecus ad divina movendo, sed intelligibili ratione, atque intrinsecus purâ liquidâque illustratione divinissimam iis voluntatem irradiando.* Et hic scopus hujus sapientiæ est erga Deum et res divinas continua dilectio, cognitio Dei perfectissima, et simplicis perfectionis ejus divina participatio atque fructus, quæ Dei contemplatorem spirituali modo reficit, ejusque animam modo prorsus ineffabili arctissimè cum Deo unit, et deificat. In ipso siquidem vis quædam superhumana reperitur et operatio Divinitatis, à quâ mens deificanda sacris mysticis initiatur, et theodidactis mystagogiis eruditur. Sed videndum, quomodo possit mortalis homo ad hæc sublimia et divina mysteria propriis actibus disponi.

(1) Dion. Eccles. Hierar. cap. 1.

CAPUT IV.

QUÆ SINT DISPOSITIONES AD MYSTICAM THEOLOGIAM? QUÆ EJUS IMPEDIMENTA? QUI AD IPSAM DISCENDAM INCAPACES, QUI MAGIS IDONEI? ORATIO, ET GRATIARUM ACTIO.

1. Axioma certissimum est apud scholasticos, debere dispositionem ejusdem ordinis esse cum formâ, ad quam disponit: quare cum supra dictum sit, mysticam Theologiam esse omninò supernaturalem, hinc evidentissimâ consecutione deducitur, prærequiri ad ipsam statum quemdam supernaturalem ipsi proportionatum. Neque enim fas est, teste Dionysio (1), mysticis Theologis quidquam operari, quod divinis inspirationibus, vel minimùm repugnet, imò nec iisdem dissentire, si divinam appetant claritatem, et ad hanc sanctè, sicut decet, aspirent. Continuâ igitur in rebus omnibus mortificatione opus est, ut secum ipse non dissideat, nec divisus sit, qui ad unum colligi cupit. Propterea pauci sunt viri spirituales et religiosi, qui hujus mysticæ sapientiæ notitiam habeant; quia, ut optimè observat Jacobus Alvarez (2), paucissimi sunt, qui se ipsos fortiter abnegent, et perfectè mortificent.

2. Actus deinde supernaturales præquiruntur Fidei, Spei et Charitatis, quibus mens immediatè Deum attingit: et Fides quidem intellectum, Spes memoriam, Charitas voluntatem mysticè perficit et

(1) Dion. c. 3. cœl. Hierar. — (2) Jacob Alvarez tom. 2. de vita spir. l. 2. par. 1. c. 11.

informat, uti pulchrè ac diffusè exponit Ven. Pater Joannis à Cruce in suis divinissimis libris de Ascensu montis Carmeli, de nocte obscurâ, et de vivâ amoris flammâ. His accedat necesse est magnum, fervens et insatiabile desiderium assequendæ perfectionis, sicut dicit Sapiens (1): *Hanc amavi, et exquisivi à juventute meâ, et quæsvi sponsam mihi eam assumere, et amator factus sum formæ illius. Absque dubio enim*, ait Richardus (2), *sine ingenti exercitio, sine frequenti studio, sine ardenti desiderio ad perfectam scientiæ hujus altitudinem mens non sublevatur.*

3. Joannes Taulerus (3) rerum mysticarum expertissimus sex homini observanda præscribit, ut ad culmen perfectionis pertingat. Tria quò ad exteriora, totidem quoad interiora: nempe ut vestes, et omnia exteriora illius simplicia sint, quibus nemini placere appetat, nisi Deo: ut verba illius sint succincta, necessaria, et de rebus divinis: ut in omni ejus externâ actione nihil appareat, quod possit offendere intuentes. Deindè quoad interna necessarium est, ut Deum solum purissimâ intentione quærat: ut quidquid illi eveniat, imperturbabilem animi pacem retineat. Antonius Monelia (4) Ordinis Minorum, vir magnus inter Mysticos, sed ferè incognitus, sex esse catenas docet quibus ligatur anima, ne ad mysticam Theologiam ascendat. Prima est, negligentia circâ spiritualia, quia homo non vult se exercere et mortificare: secunda, evagatio sensuum:

(1) Sap. viii, v. 2. — (2) Richard. de præpar. ad contempl. c. 79. — (3) Taulerus ep. 29. — (4) Ant. Monelia in myst. Theolog. Dionys. c. 1.

tertia, curiositas intellectûs circâ scientias: quarta, inordinatus amor erga temporalia: quinta, impuritas in operationibus: sexta, occupatio circâ exteriora. D. Bernardus (1) quatuor enumerat hujus ascensus impedimenta his verbis: *In hoc arcanum, in hoc sanctuarium Dei, si quem fortè vestrum aliquâ horâ sic rapi, et sic abscondi contigerit, ut minimè avocet, aut perturbet, vel sensus egens, vel cura pungens, vel culpa mordens, vel ea certè quæ difficilius amoveantur irruentia imaginum corporearum phantasmata; poterit quidem hic, cum ad nos redierit, gloriari et dicere: Introduxit me Rex in cubiculum suum.* Est autem sensus egens nimis exigens sensualitas, quæ inordinatis affectuum motibus nos exagitat: cura pungens, rerum temporalium sollicitudo: culpa mordens, pravæ conscientiae stimulus: irruentia denique phantasmata sunt rerum sensibilium et corporearum imagines, quas vocat Augustinus (2) animæ nostræ plagas per sensus inflictas. Hæc omnia abdicanda et extirpanda prorsus sunt, ut Deum inveniamus. *Quamdiu enim*, ait Richardus (3), *consolationem ab aliquâ creaturâ accipimus, nondum Dilectum perfectè tenemus.* Quando autem tales fuerimus, ut nihil prorsus terrenorum nos delectet, eodem momento, eodem puncto temporis videbimus quod cupimus, ut promittit Augustinus (4).

4. Cum tot igitur dispositiones ad mysticam Theologiam sint necessariae, libet hîc veteri ritu procla-

(1) Bern. serm. 23. in Cant. — (2) Aug. epist. 72. — (3) Rich. lib. 4. de Contemp. c. 16. — (4) Aug. l. 1. Solil. de cogn. Dei et animæ c. 14.

mare : Procul hinc, procul este profani. Nam et Dionysius (1) monet Timotheum, ut caveat, ne quis eorum hæc audiat mysteria, qui rebus adhærescunt, et nihil ultrâ naturalia supernaturaliter esse imaginantur : qui materialibus rebus immersi nondum per studium mortificationis, et exercitium virtutum animi candorem acquisiverunt : qui ambulantes in mirabilibus super se arcana Dei sua cognitione se posse percipere arbitrantur. His meritò occinimus cum Christiano Poëta (2) :

En adest Deus, impios
Hinc procul procul arceo.
Invisum superis genus,
Hinc abite profani.
Fumus ut fugit : obviis
Cera cedit ut ignibus :
Sic, intrante Deo, procul
Hinc, abite profani.

Cæterùm hæc sapientia citiùs ac sublimiùs Idiotis simplicibus, qui nihil aliud quàm salutem in timore et tremore curant, quàm magnis et eruditis Theologis conferri solet, nisi et ipsi toto mentis affectu studeant humilitati. Ita scribit vir eximius Bartholomæus de martyribus Bracharensis Archiepiscopus (3). Et Bernardus de hac re sermonem habens sic exclamat (4) : *O quisquis curiosus es scire quid sit hoc Verbo frui, para illi non aurem, sed mentem : non docet hoc lingua, sed gratia : absconditur à sapientibus et prudentibus, et revelatur à parvulis.* Similia docent alii plures sapientissimi

(1) Dion. c. 1. myst. Theol. — (2) Fra. Montmorent. in Paraphrasi ps. 67. — (3) Bart. de Mart. Compen. doc. spir. par. 2. c. 13. § 3. — (4) Bern. ser. 85. in Cant.

viri (1) Bonaventura, Gerson, Victor Gelenius, Constantinus de Barbanson, Franciscus Suarez. Atque idem confirmant scriptis suis, et exemplo sanctæ ac Theodidactæ mulieres, tres Catharinæ Senensis, Genevensis, et Bononiensis ; Angela de Fulgineo, Gertruda, Mechtildis, Brigidida, Baptista Vernacia, Teresia à Jesu, et aliæ plures.

5. Ita nimirum, æterne Deus, rex cœli et terræ, ita fuit placitum antè te. Tu enim superbis resistis, et humilibus das gratiam, et cum simplicibus sermocinatio tua. Confiteor tibi, Domine, quia abscondisti hæc à sapientibus et prudentibus, et revelasti ea parvulis. Non sic illuxisti inflatis cordibus sapientum hujus sæculi, sicut lucas in mente parvulorum, et humilium humum deserentium. Verè tu es Deus absconditus, et lucem habitas inaccessibilem, sed lucem tuam copiosè illis et amanter comunicas, qui Jesum crucifixum corde et corpore exprimentes animam expurgârunt ab omni labe ac sorde voluptatum. Penetrâsti animam illorum profundius et vitalius quàm soleas, cum solam mentem ignotus irradias, jejunâ voluntate. Penetrâsti intimè, et intelligibili tui contactu experti sunt quàm suaviter mulces, et mirabiliter impleas hanc immensam mentis nostræ capacitatem. Tum ex abundantia cordis eructârunt verba, verba utique bona, dulciora super mel et favum ; ex quibus didici veram sapientiam, quæ non reperitur in siccis

(1) Bon. de proces. Relig. Gerson de myst. Theolog. specul. Gelen. in praxi mystic. Theol. p. 1. decis. 1. art. 5. et dec. 10. art. 2. Barbans. in semitis occultis divini amoris. Suarez tom. 2. de Relig. 1. 2. de orat. c. 10.

et insulsis libris inanium Philosophorum, qui nar-
rant mihi fabulationes, sed non ut lex tua. Ita,
Pater, quoniam sic fuit placitum antè te.

CAPUT V.

QUID SIT UNIO MYSTICA? QUOMODO FIAT? QUI EJUS EFFEC-
TUS? QUID INCAPACIBUS, ET IGNARIS CONFERAT LECTIO
MYSTICÆ THEOLOGIE. TRANSITUS AD ASPIRATIONES.

1. Eò tendunt omnia, quæ de mysticâ Theologiâ
scribuntur, ut animam perducant ad intimam cum
Deo unionem, in quâ medulla hujus sapientiæ, et
summum ejus arcanum consistit. Non est autem hæc
unio localis, sive præsentia, quâ Deus ubique est,
nihil se vacuum relinquens propter suam immensi-
tatem. Non est unio per gratiam sanctificantem,
quâ anima à peccatis emaculata in Dei amicitiam
restituatur, fitque divinæ consors naturæ. Non est
unio per charitatem, de quâ scriptum est (1): *Qui
manet in charitate, in Deo manet, et Deus in eo.*
Prima enim harum unionem convenit etiam rebus
inanimatis: secunda omnium justorum est, et pue-
rorum antè usum rationis: fiuntque istæ in subs-
tantia animæ: tertia, communis est omnibus probis
qui Deum quidem ardentissimè diligunt, sed dono
contemplationis, et mystica unione carent. Est igitur
alia unio felicissima et arcana, inexpertis im-
pervia, et difficilis explicatu, quæ fit in potentiis
animæ, intellectu scilicet et voluntate; istæ enim

(1) I. Joan. iv, 16.

Deum attingunt, et illi conjunguntur actionibus
propriis vitalibus: atque in istâ unione summa fe-
licitas vitæ hujus consistit, et quædam futuræ
gloriæ prægustatio. De hac unione non est meæ
imbecillitatis fusiùs disserere: immundis enim et
impuris divina attingere nefas. Legat, qui dignus
fuerit, uberrimè de illa disserentem virum doctissi-
mum, et quasi alterum Hierotheum divina patien-
tem, Thomam à Jesu (4) qui sanctorum Patrum
de eâ, omniumque Mysticorum doctrinam affert,
multa addens ex propriâ experienciâ.

2. In hac unione clarissima luce sapientiæ per-
fusus intellectus Deum respicit, ut quoddam totum,
in quo est omne bonum, ita ut ab eo in aliud di-
verti nequeat: voluntas autem ardentissimo amore
constringitur, qui instar ignis erumpens omnia
quodammodo absumit, ita ut anima jam in se non
vivat, neque actionibus naturalibus intendat, sed
toto affectu in eum transeat, cui arctissimo amplexu
conjungitur. Ambæ verò potentiæ in vastissimam
Divinitatis solitudinem, ut ita dicam, introducuntur,
ubi Pater cunctis imaginibus nudans intellectum
suprà rationem nos evehit. Filius verò vacuum in-
tellectum infinita claritate profundit: sanctus autem
Spiritus immenso ardore inflammans voluntatem,
omnes affectus nostros secum conglutinat, quia
nimirum id, quod mortale in nobis est, à vita im-
mortali absorbetur. Hic dicit anima: *Bonum est
nos hic esse* (2), hic introducitur in cellam vinariam,
ubi læta bibit sobriam ebrietatem spiritus: hic canit

(1) Thomas à Jesu l. 4. de divina oratione per tot. — (2) Marc.,
ix, 4.